

Hulpverlenersnetwerk voor volwassenen met autisme

CASS18+ middagsymposium:

“Somatische comorbiditeit bij autismespectrumstoornissen”

dinsdag 30 Oktober 2018

Locatie: Congres- en vergadercentrum Domstad te Utrecht [[Download Routekaart](#)]
Koningsbergerstraat 9, 3531 AJ Utrecht; tel: [\(030\) 2927700](tel:0302927700) www.accommodatiedomstad.nl

Een rijk gevarieerd symposiumprogramma.

Tijd	Lezing
12.30-13.00 uur	Ontvangst met lunchbuffet
13.00 -13.15 uur	Opening en update van CASS18+ bestuur – Cees Kan
13.15-13.45 uur	Resultaten van literatuuronderzoek ten aanzien van somatische comorbiditeit bij ASS – Cees Kan (Radboudumc)
13.45-14.15 uur	ASS en SOLK: de klinische praktijk – Janna Gol (UMCG)
14.15-14.45 uur	PAUZE
14.45-15.15 uur	Somatische problematiek bij volwassenen met ASS binnen het Nederlands Autisme Register - Sander Begeer (VU A'dam)
15.15-15.45 uur	Beter in je lijf, beter in je hoofd - Wiepke Cahn (UMC Utrecht)
15.45-16.15 uur	Chronobiologie en ASS – Pascal Verjans (ADMAE)
16.15-16.45 uur	Paneldiscussie
16.45-17.00 uur	Sluiting

Resultaten van literatuuronderzoek ten aanzien van somatische comorbiditeit bij ASS – Cees Kan (Radboudumc)

Muskens et al. (2017) brachten met behulp van een literatuuronderzoek in kaart wat er in de medische literatuur is te vinden over somatische comorbiditeit bij ASS. Aan de hand van de bevindingen wordt besproken wat de stand van de wetenschap ten aanzien van dit thema.

ASS en SOLK: de klinische praktijk – Janna Gol (UMCG)

De Somatisch Onvoldoende Verklaarde Lichamelijke Klachten (SOLK) staan sinds enkele jaren (weer) in de onderzoeks- en behandelbelangstelling. Hoewel aanzienlijke expertise wordt opgebouwd, is er nog maar weinig bekend over SOLK bij specifieke patiëntengroepen. ASS zou vaker gepaard gaan met SOLK. Is dit wel geval? Kent SOLK bij patiënten met ASS een eigen inkleuring? Is een andere behandelaanpak gewenst? Op deze en andere vragen wordt ingegaan aan de hand van casuïstiek, waarbij uw inbreng in discussie zeer welkom is.

Somatische problematiek bij volwassenen met ASS binnen het Nederlands Autisme Register - Sander Begeer (VU A'dam)

Het Nederlands Autisme Register (NAR) is een unieke database met gegevens over bijna 3000 mensen met autisme, tussen de 5 en 86 jaar. Sinds 2013 worden deelnemers jaarlijks

Hulpverlenersnetwerk voor volwassenen met autisme

ondervraagd over hun leefsituatie. In deze lezing wordt ingegaan om de meest recente bevindingen met betrekking tot somatische problematiek bij volwassenen met autisme.

Beter in je lijf, beter in je hoofd - Wiepke Cahn

Mensen met een (ernstige) psychiatrische aandoening leven ongeveer 15-30 jaar korter dan de algemene bevolking. Verschillende factoren zoals de organisatie van zorg, overlappende etiologische factoren tussen psychiatrische en somatische aandoeningen, bijwerkingen van medicatie en leefstijl factoren, dragen bij tot deze verminderde levensverwachting. In deze presentatie wordt ingegaan op de samenhang van psyche en soma (of is het niet tijd om deze tweedeling eens op te heffen?). Recente kennis, vergaard uit zowel fundamenteel wetenschappelijk onderzoek als klinisch onderzoek, zal worden gepresenteerd. Tevens zal de leefstijl diagnostiek en hoe die in de psychiatrische praktijk kan worden vormgegeven aan bod komen. Tenslotte zal behandeling van de psychiatrische klachten door een lichamelijke aanpak worden besproken. Namelijk beter in je lijf, beter in je hoofd!

Chronobiologie en ASS– Pascal Verjans (ADMAE)

In de behandeling van mensen met ASS is een haalbare dagstructuur een vast onderdeel. Herstel van dag en nachtritme is van belang. De eigen chronobiologie speelt hierin een belangrijke rol. In deze presentatie wordt dit verband verder uitgewerkt.

Inschrijven & accreditatie

Er is voor dit middagsymposium accreditatie aangevraagd bij de NVvP, het NIP, FGzP en VSregister. Ten behoeve van de administratie voor de accreditatiepunten is van belang dat **alle belangstellenden** zich online aanmelden (link toevoegen) Deelname is gratis voor alle CASS18+ participanten. Voor de overige deelnemers bedragen de kosten € 100,- per deelnemer en deze dienen voor 20 oktober 2018 overgemaakt te worden op **rekeningnummer NL76RABO0155737910 (Rabobank) t.n.v. Stichting CASS18+ o.v.v "symposium 30 oktober 2018"**. U ontvangt een bevestiging van uw aanmelding per e-mail.